

Сучасні політичні маніпуляції: політико-комунікаційний та політико-технологічний виміри

УДК 323.23

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2020-4.6>

Мошак Дар'я Станіславівна
аспірантка кафедри політології
Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара
пр. Гагаріна, 72, Дніпро, Україна

Розглядається питання інституційно-організаційного виміру політичних маніпуляцій, у якому розкривається суб'єктність політико-маніпулятивного впливу. Вивчено особливості політичної маніпуляції у контексті процесів стабілізації / дестабілізації політичної ситуації. Встановлено ознаки компетентності фахівців з політичного маніпулювання та їх здатності забезпечити реальні переваги для учасників політики. З'ясовано специфіку політичного маніпулювання як явища самодостатньої політичної діяльності, що є однією з основ системи політичних комунікацій. У статті застосовуються як загальнонаукові, так і фахові методичні засоби сучасних політичних наук. Зокрема, дескриптивний аналіз (описує практику маніпулювання у соціальній дійсності), порівняльний аналіз (порівнює значення та вплив політико-комунікаційного й політико-технологічного вимірів політичного маніпулювання). Фахові методи включають системний підхід і метод структурного функціоналізму. Вони допомагають визначити компоненти системи політичного маніпулювання на локальному рівні, а також конкретні структурні зв'язки політико-комунікаційного та політико-технологічного вимірів політичного маніпулювання. Увага приділяється ефективності політичного маніпулювання та її залежності від комбінування різних способів подання політичної інформації. Встановлено зростання значення політичного патріотизму на мікрорівні через необхідність конкретних політичних дій у трансформаційному суспільстві та прогресу на шляху реформ. Доведено, що підпорядкованість політико-комунікаційного аспекту політичного маніпулювання політико-технологічним вимогам розкривається на тлі основних різновидів поширення політичної інформації. Встановлено, що політико-технологічне забезпечення політичного маніпулювання відповідає за визначення цілей і завдань поширення політичної інформації. Розкрито відповідність політико-комунікаційного виміру процесам безпосереднього донесення до адресата необхідного смислу політичного повідомлення. З'ясовано, що політичні технології маніпулювання свідомістю та поведінкою, інституційними та ситуативними обставинами політики можуть бути як запланованими заздалегідь, так і «експромтними». Доведено доцільність логічного підпорядкування політико-комунікаційного виміру маніпулювання пріоритетам політико-технологічних стратегій.

Ключові слова: політичні маніпуляції, політична комунікація, політичні технології, політична свідомість, політичні цінності, політична поведінка.

Вступ. У сучасній політичній науці тема політичної омани, ошукування громадян під час змагання за владу набуває все більш активного розголосу. Актуальність цієї проблематики зумовлена тим, що в умовах інформаційно-кібернетичної революції з'являються можливості впливу на широкі верстви населення не лише на національному, але й на глобальному рівні. Як показав приклад світової епідемії COVID-19 [13], населення багатьох країн може перебувати під впливом панічних настроїв, раптово змінювати свою поведінку, втрачати орієнтацію у подіях тощо. Водночас з'ясування потребує питання інституційно-організаційного виміру політичних маніпуляцій, оскільки саме в ньому розкривається суб'єктність політико-маніпулятивного впливу. Відсутність чітких наукових знань або щонайменше раціональних суджень стосовно суб'єктів та об'єктів політичної маніпуляції на глобальному, національному, регіональному та локальному рівнях сучасної політики породжує конспірологічні теорії, які своєю чергою стають надбанням громадськості і додатковим чинником дестабілізації політичної ситуації. У політико-технологічному контексті політичні маніпуляції висту-

пають важливим чинником досягнення політичної мети. На сучасному етапі в Україні прецеденти політичного маніпулювання як у передвиборчих перегонах, так і у практиках політичного управління набули значного поширення. У зв'язку з цим необхідно розглядати політичні маніпуляції у контексті процесів стабілізації / дестабілізації політичного становища та підриву демократії як в окремих країнах, так і цілих регіонах сучасного світу [14].

Низка вітчизняних вчених-політологів ґрунтовно розглядає структуру та функції сучасних політичних маніпуляцій. Зокрема, О. Бойко присвячує свою працю діагностуванню ознак, характеру та спрямування соціально-політичного маніпулювання як основи психологічного захисту [1]; С. Литвиненко надає увагу політико-психологічним маніпуляціям як засобу керування масами [5]; О. Проскура вивчала політичне маніпулювання в контексті виборчої кампанії в Україні 2012 р. [8]; О. Рябоконт аналізує маніпуляції масовою свідомістю в політичному сегменті соціальних мереж [9]; С. Сугак ідентифікує мовні маркери маніпулювання громадською думкою у межах політичного дискурсу в друкованих масмедіа опозиційного спрямування

[10]; О. Яцунська аналізує маніпулятивні технології політичної реклами «лівих» на дострокових парламентських виборах [11]. Однак є потреба фокусування наукового пошуку на потребах узгодження значення політико-комунікаційного та політико-технологічного вимірів політичного маніпулювання. Необхідно уточнити основи організаційного підпорядкування й координації у рамках реалізації політико-технологічного вектору політичних кампаній та змісту політико-комунікаційних повідомлень.

Метою статті є з'ясування співвідношення політико-комунікаційного та політико-технологічного вимірів політичної маніпуляції в сучасному політичному процесі. Завданням статті є встановлення демаркації між тлумаченням політико-комунікаційних та політико-організаційних засобів політичного маніпулювання.

Методи дослідження. У статті застосовано фахові політологічні підходи та методи. Зокрема, дескриптивний аналіз описує практику маніпулювання у соціальній дійсності. Порівняльний аналіз порівнює значення та вплив політико-комунікаційного й політико-технологічного вимірів політичного маніпулювання. Фахові методи включають системний підхід і метод структурного функціоналізму. Вони спрямовані на визначення компонентів системи політичного маніпулювання на макрополітичному та локальному рівнях, а також конкретні структурні зв'язки політико-комунікаційного та політико-технологічного вимірів політичного маніпулювання.

Результати. Розуміння значення політичних маніпуляцій для сучасного політичного процесу у політологічних розробках виходить з позицій поширення практик маніпуляції на соціальному рівні. Зростання інформаційних потоків, значна диференціація політичної інформації, багатоманітність її джерел спричиняє дезорієнтацію реципієнтів інформації. В сучасному світі у таких умовах компетентний фахівець з політичного маніпулювання здатний забезпечити реальні переваги для учасників політики. Харківські політологи І. Поліщук та С. Рум'янцева слушно відзначають, що «сучасна людина не може уникнути впливу потоків інформації, що надходять від друкованих ЗМІ, телебачення, радіо, мережі Інтернет та інших засобів масової комунікації. Під цим натиском не завжди можливо проаналізувати та диференціювати ту інформацію, яка відповідає дійсності, а отже, надзвичайно велика кількість людей кожного дня підпадає під вплив того, що їм нав'язують редактори інформаційних агенцій, медіа-спікери та інші» [7, с. 199].

Невизначеність інформаційного порядку денного в умовах політичних трансформацій додає складності у пошуку адекватних політичних відомостей. У зв'язку з цим склад політичної реальності набуває значних особливостей, не притаманних сталим демократіям (див.: П. Джон та Х. Верд [12]). В умовах сучасної України політичне маніпулю-

вання набуває статусу самодостатньої політичної діяльності та є однією з основ системи політичних комунікацій. Йдеться про системність поширення неправдивої інформації, яка при цьому не виходить за рамки нормативних обмежень. На думку І. Поліщука та С. Рум'янцевої, «правильно орієнтуватися у політичній мозаїці країни виявляється зовсім непросто, адже широке розмаїття інформації у газетах, журналах, на телеканалах, радіохвилях та сторінках інтернет-мережі зазвичай дуже відрізняється одне від одного. Отже, можна стверджувати, що ЗМІ натеper є не тільки посередником для здійснення політичної маніпуляції, а й її безпосереднім творцем» [7, с. 201].

У політико-комунікаційному аспекті на перший план виходить зміст повідомлення, його структура та смислове навантаження. У сучасних умовах з метою ефективного політичного маніпулювання зміст повідомлення набуває характеру самостійного явища, яке не є пов'язаним ані з реальністю, ані з актуальним станом свідомості реципієнтів політичної інформації (про це, зокрема, вказує дослідник сучасної журналістики С. Вайсборд [15]). При цьому ефективність політичного маніпулювання залежить від комбінування різних способів подання політичної інформації. Саме цим і вимірюється ефективність фахової підготовки й ресурсного забезпечення суб'єктів політичного маніпулювання. Згідно з позицією І. Поліщука та С. Рум'янцевої «для вкорінення соціальних міфів технологія маніпулювання передбачає використання багатющого арсеналу конкретних методів впливу на свідомість людей. До них належать пряме підтасовування фактів, замовчування небажаної інформації, поширення брехні і наклепу, а також більш тонкі, рафіновані засоби: напівправа (коли з метою забезпечення довіри аудиторії об'єктивно і докладно висвітлюються конкретні, малозначущі факти й одночасно замовчуються більш важливі, або ж подається хибна інтерпретація подій)» [7, с. 202].

Підпорядкованість політико-комунікаційного аспекту політичного маніпулювання політико-технологічним вимогам розкривається на тлі основних різновидів поширення політичної інформації. Зокрема, політичне маніпулювання з використанням телебачення здійснюється у межах нормативних передумов виборчого процесу. Отже, воно є підпорядкованим проміжним та головним цілям політичної агітації на різних етапах боротьби за виборчі посади. Як зазначає український науковець Л. Жук, «використання засобів маніпуляції поведінкою виборців у телевізійній рекламі повинне за будь-яких умов підпорядковуватись центральній ідеї політичної кампанії. У зв'язку з цим, на нашу думку, можна виділити 4 основні способи маніпулювання у політичній рекламі, які реалізуються через використання основних засобів маніпулювання для представлення провідної ідеї виборчої кампанії партій засобами телебачення» [2, с. 61].

Якщо політико-технологічне забезпечення політичного маніпулювання відповідає за визначення цілей і завдань поширення політичної інформації, то політико-комунікацій вимір відповідає за безпосереднє донесення до адресата необхідного смислу повідомлення та його спонукального ефекту. У зв'язку з цим надзвичайно актуальним для формування політико-комунікаційного повідомлення в рамках маніпуляційної політичної кампанії відіграє знання соціально-психологічних основ сприйняття інформації. Л. Жук вважає за потрібне зробити висновки, «що технологією впливу є маніпуляція – управління поведінкою людей за допомогою цілеспрямованого впливу на суспільну психологію, свідомість та інстинкти людини. Як форма соціальної комунікації вона передбачає наявність суб'єкта та об'єкта маніпулювання, а також маніпулятивного звернення – інформаційно-експресивного повідомлення, що покликане на основі використання закономірностей людської психології сприйняття, психології оцінки та прийняття рішень якомога ефективніше вплинути на поведінку людини» [2, с. 66].

Ефективність політичного маніпулювання зростає на основі раціонального поєднання політико-комунікаційної і політико-технологічної діяльності. Зокрема, відображення у змісті повідомлень програмних компонентів в політичній діяльності забезпечує цілеспрямованість політичного послання та його статус у політичному дискурсі [3]. Адекватність повідомлень цільовій аудиторії визначається не лише змістом, але й адекватністю дій та політичної історії кожного кандидата або політичної сили під час виборчої кампанії. Згідно з М. Кушаковою «метою виборчої кампанії є завоювання підтримки якомога більшої кількості виборчого електорату, за допомогою чого зайняти владні позиції в державі. Успіх виборчої кампанії значною мірою залежить від масштабів підтримки населення (виборців) тих цілей і програм, що висувують партії (чи окремі кандидати)» [4].

Крім вузьких завдань політичного маніпулювання, пов'язаних із специфікою політичних цілей кожного політичного актора, на сучасному етапі набувають значення макropolітичні міркування та уявлення, які розкривають можливості наслідків маніпулювання для розвитку всього суспільства. Зокрема, йдеться про масовізацію суспільства, формування середовища стандартного продукування й сприйняття політичних повідомлень та управління за допомогою маніпулювання. М. Кушакова стверджує, що «всі наукові розробки зводяться до того, що метою його утворення є придушення індивідуальності людини, її особистості, відключення функції раціонального осмислення дійсності, що зводиться до впливу на масову свідомість і маніпулювання діями і розумом суспільства» [4].

З урахуванням різноманіття підходів до політичного маніпулювання зростає перелік моделей поєднання політико-комунікаційного й політико-

технологічного вимірів його забезпечення. Можливість реалізації успішної політико-маніпуляційної кампанії залежить також від рівня прийняття стратегічних рішень партії або кандидата. Вони включають аналіз аудиторії та загальну спроможність адекватного засвоєння політичної інформації виборцями та іншими споживачами. Від цього своєю чергою залежить очікувана зміна політичної поведінки внаслідок маніпуляції. С. Машаровська вважає, що один з основних різновидів маніпулятивних технологій, що використовуються у місцевих політичних кампаніях, ґрунтується на використанні міжособистісного спілкування, пліток або телефонних дзвінків виборцям, може бути умовно позначений як сіра комунікація» [6, с. 236].

Обсяг спектру політико-технологічних інструментів маніпулювання зростає на основі застосування нових технологічних засобів, а також нестандартних підходів до маніпулятивної діяльності. Останнім часом поширилася тенденція до побудови політичного маніпулювання на основі міжособистісного спілкування між продуцентом та реципієнтом політичної інформації. Ця тенденція є особливо характерною для локального рівня демократичної політики. С. Машаровська вважає ще одним способом маніпулятивного впливу на поведінку виборця «надання йому позитивної інформації про кандидата під виглядом телефонного або особистого інтерв'ю. Підсумком такого спілкування є мимовільне отримання виборцем певної позитивної інформації про потрібного кандидата або негативної – про опонентів» [6, с. 237].

Неможливість адекватно оцінити власні сили та спроможність призводить до даремного витрачання ресурсів та неможливості досягти політичної мети. При цьому є тенденція звинувачувати у негараздах політичного планування та якості політико-технологічних розробок цільові та адресні групи. Одночасно придатність аудиторій до політичного маніпулювання може залежати й від параметрів локального політичного розвитку. Згідно з С. Машаровською «неабиякою ознакою, притаманною локальним маніпулятивним технологіям є притаманність суспільствам з нерозвиненою демократичною політичною культурою. Це пов'язано як з особливостями електорального сприйняття виборчого процесу, так і з якістю політиків, що кандидують, та неможливістю запропонувати суспільству нічого вартого уваги та корисного. Натомість для перемоги за будь-яку ціну необхідно змусити виборців віддати свої голоси «проти ядерних могильників» або за боротьбу з нацменшинами тощо» [6, с. 242].

Таким чином, політико-комунікацій вимір політичних маніпуляцій та їх політико-технологічне забезпечення перебувають у щільному зв'язку та у відносинах взаємодоповнення. Політичні технологи визначають вектор маніпулювання та його мету, тоді як політичні комунікатори (спікери, медійні особи) безпосередньо доносять зміст політичної інформації до споживачів. Дисфункція у всіх

ланках цього взаємозв'язку призводить до нецільового використання маніпулятивних засобів та втрати ефективності політичного маніпулювання.

Висновки. Отже, політичне маніпулювання представляє собою сукупність дій з боку політичного суб'єкта, які орієнтовані на досягнення політичної мети за рахунок зміни поведінки (дій або бездіяльності) об'єкта маніпулювання. Об'єкт політичного впливу діє на користь суб'єкта внаслідок певного стану свідомості, наявності відповідних світоглядних настанов та ціннісних орієнтирів. Мистецтво та технологія маніпулювання полягають у створенні умов введення в оману об'єкту маніпулювання (наприклад, виборців або інших суб'єктів політичної діяльності), з якими існують відносини конкуренції. Політико-технологічні засади політичного маніпулювання розкриваються на основі застосування матеріальних та ресурсних засобів, а також інформаційно-аналітичної підготовки й консалтингового забезпечення політичної діяльності. Водночас політична практика України свідчить, що політичні технології маніпулювання свідомістю та поведінкою, інституційними та ситуативними обставинами політики можуть бути як запланованими заздалегідь, так і «експромтними» (такими, що відповідають зміні поточної політичної ситуації).

Політико-комунікаційний зміст політичного маніпулювання полягає у безпосередньому формуванні політичних повідомлень, спрямованих на конкретні результати у вигляді зміни поведінки аудиторією. У зв'язку з цим можна констатувати логічне підпорядкування політико-комунікаційного виміру маніпулювання пріоритетам політико-технологічних стратегій. Перспективою подальшого розгляду проблеми, порушеної в цій статті, є вивчення регіонального та глобального досвіду політичного маніпулювання у різних політичних системах сучасного світу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко О.Д. Діагностування ознак, характеру та спрямування соціально-політичного маніпулювання як основа психологічного захисту. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. 2011. № 1–2. С. 93–96.
2. Жук Л. Маніпулятивний аспект телевізійної політичної реклами. *Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]*. Сер. : *Культура і соціальні комунікації*. 2009. Вип. 1. С. 58–67.
3. Зайцева М.О. Засоби маніпулятивного впливу в сучасному політичному дискурсі (лінгвістичний аспект). *Лінгвістичні дослідження*. 2012. Вип. 34. С. 101–104.
4. Кушакова М.К. Маса як об'єкт політичного маніпулювання. *Панорама політологічних студій*. 2013. Вип. 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pps_2013_11_11.
5. Литвиненко С. Політико-психологічні маніпуляції як засіб керування масами. *Гілея: науковий вісник*. 2013. № 75. С. 440 – 443.
6. Машаровська С.Ю. Маніпулятивні технології в локальних політичних кампаніях. *Гуманітарні студії*. 2013. Вип. 20. С. 235–242.

7. Поліщук І.О., Рум'янчева С.В. Політичне маніпулювання: сутність та проблема його обмеження. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого*. Сер. : *Філософія, філософія права, політологія, соціологія*. 2013. № 2. С. 199–206.

8. Проскуріна О.О. Політичне маніпулювання в контексті виборчої кампанії в Україні 2012 р. *Політологічні записки*. 2012. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Polzap_2012_6_8.

9. Рябоконт О. Маніпуляції масовою свідомістю в політичному сегменті соціальних мереж. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2012. Вип. 33, С. 543–553.

10. Сугак С.Г. Розгортання політичного дискурсу в друкованих мас-медіа опозиційного спрямування: мовні маркери маніпулювання громадською думкою (на прикладі видань «Товариш», «Комуніст», «Вечерние вести», «Без цензури» за 2000–2004 рр.) *Актуальні питання масової комунікації*. Вип. 7. С. 32–44.

11. Яцунська О.О. Політична реклама «лівих» на дострокових парламентських виборах: аналіз маніпулятивних технологій. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]*. Сер. : *Політологія*. 2010. Т. 131, Вип. 118. С. 93–97.

12. John P., Ward H. Political Manipulation in a Majoritarian Democracy: Central Government Targeting of Public Funds to English Subnational Government, in Space and across Time. *The British Journal of Politics and International Relations* <https://doi.org/10.1111/1467-856X.00062>.

13. Margon S. Beware of Political Manipulation in Assessing Success Against the Coronavirus <https://www.justsecurity.org/69445/beware-of-political-manipulation-in-assessing-success-against-the-coronavirus/>.

14. Morgan S. Fake news, disinformation, manipulation and online tactics to undermine democracy. *Journal of Cyber Policy*. 2018. Volume 3, Issue 1. P. 39–43.

15. Waisbord S. Truth is What Happens to News. *Journalism Studies*, 2018. 19:13, P. 1866–1878.

REFERENCES:

1. Boiko O.D. (2011) Diahnostuvannia oznak, kharakteru ta spriamuvannia sotsialno-politychnoho manipulyuvannia yak osnova psykholohichnoho zakhystu. [Diagnosing the signs, nature and direction of socio-political manipulation as a basis for psychological protection] *Suchasni informatsiini tekhnolohii u sferi bezpeky ta oborony*. № 1–2. S. 93–96 [in Ukrainian].
2. Zhuk L. (2009) Manipulyativnyi aspekt televiziinoi politychnoi reklamy. [Manipulative aspect of television political advertising] *Naukovi zapysky [Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia"]*. Ser. : *Kultura i sotsialni komunikatsii*. Vyp. 1. S. 58–67 [in Ukrainian].
3. Zaitseva M.O. (2012) Zasoby manipulyativnoho vplyvu v suchasnomu politychnomu dyskursi (linhvistychnyi aspekt) [Means of manipulative influence in modern political discourse (linguistic aspect)]. *Linhvistychni doslidzhennia*. Vyp. 34. S. 101–104 [in Ukrainian].
4. Kushakova M. K. Masy yak ob'iekt politychnoho manipulyuvannia. [Masses as an object of political manipulation] *Panorama politylohichnykh studii*. 2013. Vyp. 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pps_2013_11_11.

5. Lytvynenko S. (2013) Polityko–psykholohichni manipuliatsii yak zasib keruvannia masamy. [Political and psychological manipulation as a means of mass management]. Hileia: naukovyi visnyk. № 75. S. 440–443 [in Ukrainian].

6. Masharovska S.Yu. (2013) Manipuliatyvni tekhnolohii v lokalnykh politychnykh kampaniiakh. [Manipulative technologies in local political campaigns]. Humanitarni studii. Vyp. 20. S. 235–242 [in Ukrainian].

7. Polishchuk I.O., Rumiantseva S.V. (2013) Politychne manipuliuvannia: sutnist ta problema yoho obmezhenia. [Political manipulation: the essence and the problem of its limitations]. Visnyk Natsionalnoi yurydychnoi akademii Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho. Ser. : Filosofiia, filosofiia prava, politolohiia, sotsiolohiia. № 2. S. 199–206 [in Ukrainian].

8. Proskurina O.O. Politychne manipuliuvannia v konteksti vyborchoikampanii v Ukraini 2012 r. [Political manipulation in the context of the election campaign in Ukraine in 2012]. Politolohichni zapysky. 2012. № 6. Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Polzap_2012_6_8 [in Ukrainian].

9. Riabokon O. (2012) Manipuliatsii masovoiu svidomistiu v politychnomu sehmenti sotsialnykh merezh. [Manipulation of mass consciousness in the political segment of social networks]. Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy im. V. I. Vernadskoho, Vyp. 33, S. 543–553 [in Ukrainian].

10. Suhak S. H. (2006) Rozghortannia politychnoho dyskursu v drukovanykh mas-media opozytynoho spriamuvannia: movni markery manipuliuvannia hromadskoiu dumkoiu (na prykladi vydan "Tovarysh", "Komunist", "Vecherneye vesty", "Bez tsenzury" za

2000–2004 rr.) [Deployment of political discourse in the print media of the opposition: language markers of manipulation of public opinion (on the example of "Comrade", "Communist", "Evening News", "Uncensored" for 2000–2004)] *Aktualni pytannia masovoi komunikatsii*. Vyp. 7. S. 32–44 [in Ukrainian].

11. Iatsunskaya O.O. (2010) Politychna reklama "livitykh" na dostrokovykh parlamentskykh vyborakh: analiz manipuliativnykh tekhnolohii. [Political advertising of the "left" in the early parliamentary elections: an analysis of manipulative technologies] *Naukovi pratsi [Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly]*. Ser. : Politolohiia, T. 131, Vyp. 118. S. 93–97 [in Ukrainian].

12. John P., Ward H. Political Manipulation in a Majoritarian Democracy: Central Government Targeting of Public Funds to English Subnational Government, in Space and across Time. *The British Journal of Politics and International Relations* <https://doi.org/10.1111/1467-856X.00062> [in English].

13. Margon S. Beware of Political Manipulation in Assessing Success Against the Coronavirus URL: <https://www.justsecurity.org/69445/beware-of-political-manipulation-in-assessing-success-against-the-coronavirus/> [in English].

14. Morgan S. (2018) Fake news, disinformation, manipulation and online tactics to undermine democracy. *Journal of Cyber Policy*. Volume 3, Issue 1 P. 39–43 [in English].

15. Waisbord S. (2018) Truth is What Happens to News. *Journalism Studies*, 19:13. P. 1866–1878 [in English].

Modern political manipulations: political-communication and political-technological dimensions

Moshak Daria Stanislavivna

Postgraduate Student at the Department of Political Science
Oles Honchar Dnipro National University
Gagarina ave., 72, Dnipro, Ukraine

The issue of institutional and organizational dimension of political manipulations is considered, because it reveals the subjectivity of political manipulative influence. The peculiarities of political manipulation in the context of the processes of stabilization / destabilization of the political situation are studied. The signs of competence of specialists in political manipulation and their ability to provide real benefits for policy participants have been identified. The specifics of political manipulation as a phenomenon of self-sufficient political activity and is one of the foundations of the system of political communications are clarified. The article uses both general scientific and professional methodological tools of modern political science. In particular, descriptive analysis (describes the practice of manipulation in social reality), comparative analysis (compares the meaning and impact of political-communication and political-technological dimensions of political manipulation). Professional methods include a systems approach and the method of structural functionalism. They help to identify the components of the system of political manipulation at the local level, as well as the specific structural links of the political-communication and political-technological dimensions of political manipulation. Attention is paid to the effectiveness of political manipulation and its dependence on combining different ways of presenting political information. The growing importance of political patriotism at the micro level has been identified due to the need for concrete political action in a transformational society and progress towards reforms. It is proved that the subordination of the political-communication aspect of political manipulation to political-technological requirements is revealed against the background of the main types of dissemination of political information. It is established that the political and technological support of political manipulation is responsible for determining the goals and objectives of dissemination of political information. The correspondence of the political-communication dimension to the processes of direct communication to the addressee of the necessary meaning of the political message is revealed. It has been found that political technologies of manipulating consciousness and behavior, institutional and situational circumstances of politics, can be both planned in advance and "impromptu". The expediency of logical subordination of the political-communication dimension of manipulation to the priorities of political-technological strategies is proved.

Key words: political manipulations, political communication, political technologies, political consciousness, political values, political behavior.